

15

nentum hoc refellunt apertissimis verbis, cùm ipse David, tunc etiam Christus & Apostoli: *Hec sunt nouissima verba*, inquit auctor libri Regum, 2. Reg. 23. que locutus est David filius Ios: dixit viri cuiusconrum est de Christo Dei Jacob, regnum Psalmes Israël; *Spiritus Domini locutus est per me*, & sermo eius per linguam meam; & Dominus Matthai 22. Quomodo ergo David in spiritu vocat eum Dominum, dicens: *Dixit Dominus Dominus meo*, sedē à dextris meis? quae verba in 109. Psalmo scripta leguntur. Et Apostoli omnes vna voce: *Tu Domine, inquit* A. 4. qui *Spiritu sancto per os patri nostri David puerus dixisti*, *Quare fremuerunt gentes*, Psal. 2. Denique Apostolus Paulus in epistola ad Hebreos cap. 2. *Sicut dicit*, inquit, *Spiritus sanctus hodus si vocē eius audieritis*, que sunt verba Psalmi 94.

QVINTA heresis Hebraeorum est, qui in Thalmud ord. 4. tract. 3. nec librum Iob in diuinis voluminibus habent, nec ipsum Iob vñquixivisse inter homines putant. Postiores Rabbinii, vt R. Salomon, R. Leui ben Gerfon, & alij nonnulli librum quidem recipere videntur, quippe quem commentariis illustrare conati sunt; sed ipsum Iob nō semel, nec leuiter reprehendunt. Siquidem R. Salomon audacter affirmat, *tanquam Iob impatiens calamitatis, que illi acciderat, non verbis, sed corde peccasse*. R. autem Leui vñterius progressus scribit, *hunc beatum vitum abnegata prouidentia diuinaz, resurrectionisque mortuorum iustissimas pccasias dedisse*.

Martinus quoque Lutherus in conuiuialibus sermonibus, cit. de Patriarchis & Prophetis, affirmat se nō credere omnia ita esse facta, vt in libro Iob narrantur. Et rursus tit. de libris veteris & noui Testamenti, ait, librum Iob esse veluti fabula argumentum, ad proponendum patientia exemplum.

At profecto, nec historiā Iob esse confictam, & ipsum Iob vere sanctū atq; perfectum virum fuisse, locupletissimum testis aduersus Hebreos Ezechiel esse potest: *Sisteret*, inquit Deus per Ezechielem ca. 14. in medio Noe, Daniel & Iob, ipsi insufficiat sua liberabunt animas suas: vt interim omnittamus, qua de S. Iob Tobias cap. 2. & Iacobus cap. 5. scribunt, neconu que ex hoc libro ca. 5. Apostolus, vt ex reliqua diuina Scriptura, in medium adducit, 1. Corinth. 3. horum enim testimonia Thalmuthistæ non recipiunt.

SEXTA heresis eorum est hæreticorum, qui teste Philastrio in Catal. hærecon, cap. 132. & Iacobu Christopolitano præfatione commentariorum in Cantica, librum Salomonis repudiāt, q. inscribitur Ecclesiastes: quodcum libru Salomon in extrema senectute cōposuisse videatur, cū depravatus amore mulierum, summu bonum in corporis voluptatibus constituebat, atque ad Epicuri sive Aristippi philosophiam adiutum parabat.

Martinus Lutherus in conuiuialibus sermo-

A nibus tit. de lib. vet. & noui Testamēti, dicit auctorem libri, qui Ecclesiastes inscribitur, sibi videri ocreis & calcaribus deltitutū, equitare tantum in foccis, quemadmodum ipse soleret, cūm adhuc esset in cenobio.

Sed tantum abest, vt Salomonis Ecclesiastes de voluptate concionetur, vt omnes potius ad humanarum rerum despicientiam, Deinde metum quasi magister morum seuerus, & vehementis oratione grauissima adhortetur. Quale est illud exordium? *Vanitas vanitatum dixi Ecclesiastes; Vanitas vanitatum & omnia vanitas*, Ecclesiastes primo. Qualis illa peroratio? finem loquendi pariter omnes audianus; Deum time, & mandata eius obserua, hoc est enim omnis homo, Ecclesiast. 12.

Nec vero media discentiunt: *Rerum, inquit cap. 2.*

reputatis errorum, & gaudio dixi, cur frustra deciperis?

Et cap. 3. *Dixi in corde meo, Iustum & impium iudicabit Deus*. Et cap. 4. *Custodi pedem tuum ingrediens domum Dei, & appropinqua ut audias. Melior est testimonio obediencia, quam fluitorum vultime*. Et cap. 5. *Ne temere quid loquaris, nec cor tuum sit velox ad proferendum sermonem*. Et cap. 7. *Melius est ire ad dominum lucis, quam ad dominum conuinij*. Et cap. 8. *Quia non profertur cito contra malos sententia, abque timore villo filii hominum perpetrant mala*. Et cap. 9. *Melior est sapientia, quam arma bellica: & quin unice peccauerint, multa bona perdet*. Et cap. 10. *Vestibilia terra, cuius Rex puer est, & cuius Principes manē co medunt. Beata terra, cuius Rex nobilis est, & cuius Principes vescuntur in tempore suo, ad reficiendum, & non ad luxuriam*. Denique cap. 11. *Sicut, quod pro his omnibus adducet te Deus in iudicium. Ausfer iram a corde tuo, & amore malitiam ac carnem tuam; Adolescere enim & voluptas vana sunt. Num ista sapiunt Aristippum? An ne vñquam ex Epicuri officina tam seueru præcepta prodierunt?*

Quod si Ecclesiastes interdum edendi & bendi delectationem non esse aspernandā præcipit, nō eō facit quod omnia voluptate metitur, sed vt auaros & sordidos quodam perstringat, qui malunt necessariis ac licitis vita humanae commodis & delectationibus scipiosos fraudare, quam de cumulo pecuniarum vel ministrum detrahere.

Nec pauca etiam sunt, que in hoc libro non ex sententia Salomonis, sed ex vulgi, atque infipientium, & voluptatiorum hominum opinione dicuntur; quod eleganter & copiose demostriat S. Gregorius lib. 4. dialog. cap. 4.

Sed nec illud vere ab hæreticis affirmatur, librum hunc eo tempore esse conscriptum, quo Salomon amore mulierum corruptus erat. id quod quatuor rationibus demonstrari potest. Primum enim in 3. lib. Reg. cap. 4. & 11. & in eo libro qui Ecclesiasticus inscribitur, ca. 47. cūm ordine recensentur acta Salomonis, prius de libris eius, quam de amoribus narratur.

Deinde in hoc ipso libro, de quo agimus, cōstanter affirmat Ecclesiastes, sapientiam suam,

quam